

Mfv.II.10.185/2014/6.szám

A Kúria a dr. Südi Gergely András ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű és III. rendű felpereseknek a Bittera és Tóth Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tóth M. Péter ügyvéd) által képviselt alperes ellen munkaközi szünet kiadásának elmulasztásából eredő igény tárgyában a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 1.M.35/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.635.828/2013/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperesek által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. szeptember 24-én megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.635.828/2013/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy személyenként fizessenek meg az alperesnek 15 napon 10.000 (tízezer) forint és 2700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az I. és II. rendű felperes biztonsági ellenőr, míg a III. rendű felperes portás munkakörben, napi 12 órás munkaidő-beosztással állt az alperes alkalmazásában. Munkaköri feladatukat képezte a beléptetési pontok forgalmának folyamatos ellenőrzése, amely kötelezettségnek a munkaközi szünet időtartama alatt is eleget tettek.

A felperesek a keresetükben arra hivatkoztak, hogy a részükre kiadni elmulasztott munkaközi szünet időtartama alatt rendkívüli munkát végeztek, ezért annak ellenértékeként túlmunkapótlék, valamint ugyanezen időre állásidőre járó személyi alapbér, továbbá perköltség megfizetésére kérték az alperest kötelezni. Keresetük indokolásaként előadták, hogy 12 órás munkaidőben végeztek munkát az alperesnél, amely alatt a munkáltató nem biztosította a Munka

törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 122. §-ában szabályozott munkaközi szünetet. Álláspontjuk szerint a 12 órában történő megszakítás nélküli munkavégzés után a munkaközi szünet időtartama 90 perc, ekként az Mt. 126. § (1) bekezdés a) pontja szerinti rendkívüli munkavégzés keletkezett, amelynek ellenértékét az Mt. 147. § (2) bekezdése alapján kellett volna megfizetni. Miután az alperes a 12 óra rendes munkaidőből 60 perc rendes munkaidőre nem osztotta be őket, ezért a munkáltató működési körében felmerült okból nem tudtak munkát végezni, amelyre az Mt. 151. § (4) bekezdése alapján az alperes állásidőre járó bért köteles fizetni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az 1.M.35/2013/5. számú ítéletével kötelezte az alperest az I. rendű felperesnek 572.515,- Ft, a II. rendű felperesnek 460.234,- Ft, a III. rendű felperesnek 323.750,- Ft, valamint ezen összegek kamatai állásidőre járó személyi alapbér, az I. rendű felperesnek 286.257,- Ft, a II. rendű felperesnek 230.117,- Ft, a III. rendű felperesnek 161.875,- Ft, valamint ezen összegek kamatai rendkívüli munkavégzésért járó pótlék és perköltség megfizetésére.

A munkaügyi bíróság az ítéletének indokolásában az Mt. 140/A.§ (1) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján kifejtette, hogy az alperes által csatolt munkaidő nyilvántartás a felek aláírásának hiányában nem fogadható el hitelesnek. A felperesek következetes állítása és az alperes ellentmondó nyilatkozatai alapján igazolt, hogy a munkáltató a felperesek részére a munkaközi szünetet nem biztosította, amit Zs. A. tanúvallomása is alátámasztott.

Kifejtette, hogy az Mt. 117. § (1) bekezdés a) pontja szerint megállapodás hiányában a munkaidőbe a munkaközi szünet időtartama nem számít be, amely szabálytól a munkáltató kizárólag jogszabály, kollektív szerződés, munkaszerződés, vagy a felek megállapodása esetén térhetett el, amely a perbeli esetben nem volt megállapítható, ezért a munkaközi szünet az alperesnél nem képezte a munkaidő részét.

Az elsőfokú bíróság érvelése szerint az Mt. 117.§ (1) bekezdés a) pontja alapján kizárólag a készenléti jellegű munkakörben számít be a munkaidőbe a munkaközi szünet időtartama, a felperesek munkaköre azonban az Mt. 117. § (1) bekezdés k) pontjában foglalt feltételeknek nem felelt meg. Az alperes a per során nem bizonyította, hogy beosztotta a felperesek munkaidejét, nem határozta meg, hogy mikor kell a munkaközi szünetet igénybe venniük. A felperesek munkaköri kötelezettségét képező folyamatos ellenőrzés a munkaközi szünet időtartama alatt is fennállt, ezért a munkavégzés szünetelésének hiányában a munkaközi szünetről nem

lehet beszélni. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek követelése megalapozott, ezért az alperest valamennyi felperes vonatkozásában kötelezte az állásidőre járó személyi alpbér és a rendkívüli munkavégzésért járó pótlék kereseti kérelem szerinti összegben történő megfizetésére.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék a 49.Mf.635.828/2013/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperesek keresetét elutasította.

Ítéletének indokolása szerint az nem volt vitatott a perben, hogy a felperesek beosztásuk szerinti munkanapokon 12 óra munkaidőben végeztek munkát, ezen időtartamra az Mt. 122. § értelmében őket egy óra munkaközi szünet illette meg, amelynek a munkaidőn belüli biztosítására azonban csak munkaviszonyra vonatkozó szabály, kollektív szerződés, vagy a felek megállapodása alapján volt lehetőség, amire az adott esetben a felek nem hivatkoztak. Egyezően nyilatkoztak arról is, hogy a felperesek munkaköre nem minősült készenléti jellegű munkakörnek, ezért az Mt. 117.§ a) pontja nem alkalmazható.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem hagyható figyelmen kívül, hogy a munkavállalót a munkaközi szünet időtartamára díjazás csak abban az esetben illeti meg, ha annak kiadása - a munkavégzés megszakításával - a munkaidőn belül történik. Ha azonban a munkaközi szünetet a munkáltató a napi munkaidő megszakításával adja ki, a szünet a napi munkaidőbe nem számít bele és a munkavállalót a szünet tartamára díjazás nem illeti meg. Ebben az esetben a 12 órás műszakot teljesítőknak ilyen esetben 13 órát kell a munkahelyen tölteniük, amelyből csak 12 óra munkával töltött időre jár részükre munkabér. Mindezekből az következik, hogy abban az esetben, ha a munkáltató a munkaközi szünetet nem biztosítja, vagy a munkaközi szünet alatt a munkavállalót megszakítás nélkül foglalkoztatja, a munkaközi szünet idejére részükre a ténylegesen végzett munka alapján jár díjazás, amit a Legfelsőbb Bíróság MK.81. számú állásfoglalása is megerősít.

A törvényszék nem értett egyet az elsőfokú bíróság túlmunkadíj és állásidőre járó személyi alpbér körében kifejtett jogi érvelésével. Álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy a felperesek esetében az Mt. 126. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, a munkaidő-beosztástól eltérő és ezért rendkívüli munkavégzésnek minősülő foglalkoztatásra került sor. A becsatolt bérjegyzékek igazolták - és azt a felperesek sem vitatták -, hogy a munkaidő-beosztásuk szerinti munkanapokon a számukra előírt 12 órás munkaidőt ledolgozták, és maguk sem állították, hogy ezen felül túlmunkát végeztek vagy esetükben az Mt. 126.§ (1) bekezdés b)-d) pont szerinti feltételek megvalósultak. Mindezekre tekintettel a munkáltató által esetlegesen kiadni elmulasztott munkaközi szünet

időtartama nem minősült munkaidő-beosztástól eltérő, illetőleg azt meghaladóan végzett munkának, azaz rendkívüli munkavégzésnek.

A törvényszék az állásidőre járó díjazás körében osztotta az alperes érvelését, mely szerint a felperesek a 12 órás munkaidőt ledolgozták, erre az időszakra munkabérük elszámolásra került, ezért nem állapítható meg olyan kiesett munkaidő, amikor a felperesek a munkáltató működési körében felmerült okból nem tudtak munkát végezni.

A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő, a kereseti kérelmüknek helyt adó új határozat meghozatalát kérték. Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet sérti az Mt. 122. §-át, a 126. § (1) bekezdés a) pontját, 140/A. §-át, 147. § (1)-(2) bekezdését, továbbá a 151. § (4) bekezdésben foglaltakat. A felülvizsgálati érvelés szerint a peresített időszakban hatályos Mt. 122. §-a alapján 12 órás munkaidő-beosztás esetén őket naponta 1 óra munkaközi szünet illette meg, amelyet a munkavégzés megszakításával kellett volna biztosítani az alperesnek. Mivel az Mt. 117. § a) pontja szerint külön megállapodás hiányában a munkaidőbe a munkaközi szünet időtartama nem számít bele, ezért az a törvény erejénél fogva jár, nem része a munkaidőnek, arra rendes munkaidő nem osztható be és az ezen időtartamra elrendelt munkavégzés rendkívüli munkavégzésnek minősül. Érvelésük szerint a rendkívüli munkaidő nem mosható össze a rendes munkaidővel, azokat egymástól élesen el kell határolni, amelyet az Mt. 140/A. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése is alátámaszt. Amennyiben a munkáltató 12 órára megszakítás nélkül rendel el munkavégzést, abból a munkaközi szünet tartamára eső egy óra rendkívüli munkaidőben történő munkavégzésnek minősül, 11 óra pedig rendes munkaidőben történő munkavégzésnek. Erre az időszakra őket a rendkívüli munkavégzés esetén járó bérpótlék megillette.

A felperesek további érvelése szerint miután az alperes munkanaponként 11 órás időtartamban rendes munkaidőben, 1 óra időtartamban rendkívüli munkaidőben végeztetett velük munkát, ezért a 12 órás munkaidőből egy óra rendes munkaidőre őket nem osztotta be. Ezen időszakban a munkáltató működési körében felmerült okból nem tudtak dolgozni, ezért a kiesett napi 1 óra munkaidőre az Mt. 151. § (4) bekezdése alapján állásidőre járó munkabérként személyi alapbérük megilleti.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felperesek felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint megalapozatlan.

A másodfokú bíróság a perbeli tényállás alapján helytálló jogkövetkeztetést vont le arra nézve, hogy a rendkívüli munkavégzésért járó bérpótlék és az állásidőre járó személyi alapbér jogcímén előterjesztett keresetnek nincs jogalapja.

A perben nem volt vitatott, hogy a felpereseket - mivel munkakörük nem volt készenléti jellegű - a 12 órás munkaidőre összesen egy óra munkaközi szünet illette meg. A törvényszék helytálló indokolása szerint azonban ha a munkaközi szünetet a munkáltató a munkaidőn belül adja ki, az a munkaidőbe nem számít bele, tehát annak tartamával a munkaidő meghosszabbodik. A perbeli esetben azonban a felperesek - bár a munkaközi szünet időtartamát állításuk szerint a munkaidőn belül nem vették igénybe - a beosztásuk szerinti időtartamban végeztek munkát, amelyre az alperes a munkabérüket megfizette.

A fentiekből következően a túlmunkadíj tekintetében a Pp. 164.§ (1) bekezdése értelmében a felperesek érdekében állt annak bizonyítása, mely szerint mikor és milyen mértékű túlmunkát teljesítettek. A felperesek igényét önmagában nem alapozza meg a munkaközi szünet teljes körű kiadásának hiánya. Az a körülmény, hogy az alperes a napi 12 órás munkaidő terhére a legalább 1 óra időtartamú munkaközi szünetet nem biztosította a felperesek részére, jogszabálysértő foglalkoztatásra ugyan alapot adhat, de egyszersmind rendkívüli munkavégzés teljesítését a rendkívüli munkavégzés törvényi feltételei (Mt. 126.§ (1) bekezdés) hiányában még nem bizonyítja.

A rendes munkaidőben rendkívüli munkavégzés teljesítése kizárt. Az ellenkező értelmezés ugyanis ugyanazon munkaidő kétszeres számítását eredményezné.

Helytálló a jogerős ítélet azon megállapítása is, miszerint a felperesek a 12 órás munkaidőt ledolgozták, az erre az időre járó munkabérüket megkapták, ezért nem állapítható meg olyan kiesett idő, amikor a munkáltató működési körében felmerült okból nem tudtak munkát végezni (Mt. 151.§ (4) bekezdés). Az állásidő jogszabályi feltételének hiányában ezért ezen jogcímen sem támaszthattak jogszerűen igényt az alperessel szemben.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A felperesek munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest 2014. szeptember 24.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Bérces Nóra s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági tisztviselő